

de două ori în septembra: *Joi-a si domineo*; era cindu va pretinde im-
portanța materialelor, va fi de trei său
de patru ori în septembra.

Prețul de prenumerare,
pentru Austria:

anu intregu	8 fl. v. a.
diametate de anu	4 fl. v. a.
patraru	2 fl. v. a.
pentru Romania și strainetate:	
anu intregu	12 fl. v. a.
diametate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA.

Pesta, in 10 aug. n. 1872.

Incepemus a pricepe. Foile din Viena, cu nume „D. Z.” și „N. Fr. Presse” vinu a se prinde căte unu mucus de lumina.

Dni magiari — par că semtu în carnele corpului loru națiunalu ghiarele — de o parte ale *panslavismului*, de altă parte *pangermanismului*. Ei se neliniscescu.

Ambii monstruosi giganti ii tragu — din dia in dia totu mai multu si mai violinte — catra sine; ambii vor ca să-ii imbracisiedie, de mare amore ce au catra ei; dar bietii domni magiari, său mai dreptu dicendu, unii dintre ei, cei netempiți de totu de marsiavulu egoismu, sciu, presemtu, că ce va să dica *imbracisiarea unui colosu pentru unu pigmeu*, si deci se succesu si se svercolesc in dréptă si in stangă, si — nu sciu cum să ese din cercu celu farmecatu, din vertegiulu in care s'au precipitat, intocmai ca să muscele in óla cu miere!

Aci e necasulu, aci pacostea.

Ei, domnii magiari, pre cum noi am aratatu la rondulu nostru, s'au tienutu ca să toti ómenii stricati, de forte isteti si intelepti, cari vor fi in stare d'a amagi si utilisa si pre némtiu si pre muscularu, pentru d'a se ingrasia si intarí si din óla cu miere, adeca din sudórea popóralor, date préda loru; candu acum se vedu inclestati in ghiarele némtiului, mane dóra si de ale muscularului; — se vedu ei pacaliti!

Acésta e causa marei ne'ntielegeri intre ei. Se apropiua crisia, pericolul! Unii indobitoziti, mergu oblu pre calea pre care au pornit; altii, mai pucinu stricati, s'ar intorce, ar cercá să plece pre alta cale, să scape cumva de — *fatale imbracisiare*.

Astfeliu „N. Fr. Pr.” de ieri deminetia — de a dreptulu ni spune, că dd. magiari se semtiesu intre nemti si inter slavi casă intre *dubare petri de mōra*. Firesce că némtiului ii mangaia pre magiari, cumca de germanismu n'au de a se teme; căci acel'a nu este cuceritoru si desnatinalizatoru, ci — *numai civilisatoriu*, ér acésta ei, dd. magiari, nu numai cauta să tolereze, ci trebue inca să spriginesca. Va se dica, civilisatiunea némtiului dechiară resbelu — civilisatiunei magiare!

Frumósa mangaiere!

D'alta parte „D. Z.” o spune pre facia că, germanii din Austria trebuie să intre in strinsa legatura — firesce morale, si a nume *natiunale*, cu Germania cea mare, pentru de a-si sustiené suprematia a si de a-si implini *misiunea civilisatorică*.

Foile slave, si a nume cele muscălesci dău érasi si mai oblu navală a supră bietilor magiari. Si in fine si unele si altele provoca si apostrofa *nemul-tiamirea comuna* a popóralor, specialu a romanilor din Transilvania si Ungaria.

Intr-astfeliu de imprejurari, candu c. Andrassy se pregatesce pentru intelnirea de la Berlinu, ca să conlucre, să celu pucinu să stee de marturia la actulu de dispunere a gigantilor straini despre sórtea nostra, bietulu Lónyay aici a casa ar incercă, macar numai pro forma, a face ceva spre molcomirea popóralor si a opiniunei publice iritate si tarburate.

Incerca vane! Dupa miserabilă politica magiara de pana acum, cum ar poté colegii dlii Lónyay, cum partit'a sa să mai aiba semtu si pricepere de dreptate!! Candu unu guvernua ajunsu la atâta demoralisare publica, atunci nu-si mai pote salvă onórea, de cătu retragendu-se iute si disparandu cu totulu de pe scena. —

Birzevija Vjedom. din Petropole, vorbindu despre alegerele din Ungaria, se sprime — intre multe altele — astfelui: „Guverniul de astazi alu Ungariei are mare asemenea cu alu lui Napoleone alu III. a nume in privint'a medilozelor de a se snatién. Napoleone a alungat representanti'a națiunale cu poterea, fora nici o crutiare; armat'a si vister'a au fostu in manele lui si elu 18 ani a soiutu să-si faca o mare majoritate in corpulu legislativu. Asemenea au in manele loru si deákistii armaturi si vister'a tierei, catra acésta ei sunt cei mai avuti ómeni in tiéra, dispunu de tribunale si de politia, si asiá — *alegerile li succesera deplinu*. — Dar noi ii potemu incredintă, că acésta a fostu cu potintia *numai pentru primulu impetu*; la celu d'antaiu conflictu nu numai ei, ci intregu poporul magiaru va s'o patiesca pentru acésta nebunia si foradelege, — intocmai pre cum o pati acum duoi ani Napoleone. Deákistii intre magiari sunt totu acesa, ce erau magnati poloni in națiunea polona. Ei sunt straini poporului, ca si poporul — loru,” etc.

Vedeti, ce bine ne cunoscu afara, de parte de noi, si totusi dd. magiari mai credu c' o să duca de parte. Vai de ei! —

À supr'a intelnirei celor trei imperati in Berlinu, opinionea publica a ajunsu a constată că, este *intru interesulu păcii*. Dar espli-carea, ajungerea la acésta conclusiune, nu este asemenea si uniforma. Mai tóta lumea tiene, că se luca de intielegeri in privint'a Oriintelui si a infranarei aspiratiunilor pré mari de libertate; acesa-ce noi din capulu locului am inde-

getatu. Unii dicu: tomai prin aceea că poterii imperati si eu ministrii incrediuti ai loru se vor intielege despre *infrenarea democratiei*, tomai prin aceea *pacea si ordinea va fi ascurata*. Altii si inca forte multi dicu: punctul de discordia intre acesti trei mari imperati este — *Orientele, cu aspiratiunile popóralor sale pentru emancipare*. Deci in acésta privintia imperati se vor invoi — său cum să imparta intre sine Oriintel, pentru d'a infrená poporale, său — déca acésta nu ar fi cu potintia, se vor oblige reciprocamente, a nu se amestecă nici unul unilateralmente in afacerile Oriintelui, ci impreuna a sustiené si sprigini jugulu, adeca *stepanirea turcului* preste popóra: in ambele casuri *pacea va fi ascurata!* — Asiá potu să cugete ómenii, dar — de sicuru astfelui va fi, trebuie să fi scrisu in cartea provedintiei, a cursului moralu alu naturei! Si legile morale, eterne, 'si batu jocu de planurile si combinatiunile celoru mei poterici imperati, precum vediu ramu de curendu adeverindu-se cu Napoleonidii!! —

„Pesti Napló,“ campionul magiarilor deákisti, facia de atacurile si batjocurile ce scrisera foile opositiunali, pentru decorarea episcopalui Olteanu din Lugosiu, vine in urulu seu de joi a-lu luá pre acesta sub scutul seu si a-lu aperá cu multa energia. Argumentul seu celu mai sunatoriu este că *Olteanu este romanu bunu si totu de o data si patriotu mare, carele unicul a sciutu să impreune*) ideia statului magiaru cu națiunitatea sa.

Fiindu că „P. Napló“ se face censurato-riulu *romanismului bunu*, si fiindu că n'oa nu ni este iertatu a tiené de o blastematia judecată lui, o luamu deci de serioasa si sincera, si dorindu a-i mesurá cu aceasi mesura, pre cum se cuvine intre frati, i dorim lui „P. Napló“ si magiarilor sei:

Să li dea bunulu, dreptulu si induratulu Ddieu — pana vor fi si vor mai trai, dintre filii loru totu astfelui de *magari bunu si patrioti adeverati, precum este eppulu Olteanu romanu bunu, omu de ómeni si patriotu adeveratu!*

Fia! fia! — Fia-li dupa inim'a si judecata loru!! —

Decaderea Ungariei sub regimul actual.

Pesta, in 10 aug. n. 1872.

Abia mai incape indoieala, fiindu că din dia in dia totu mai multu se dovedesc pre facia, cumca administratiunea de astazi a tierei, administratiunea parintescului ministeriu magiaru Lónyay-Tóth-Kerkápoly, duce tiér'a dreptu la ruina, la ruina morale si materiale.

Ne dore si plangemu, căci e asiá, si am

**) Adeca sciti, va fi ajutatu a tiené proromani legati cu lantiulu magiaru de gătu. Acésta va fi impreunarea!*

Culegetoriu.

Prenumeratuni se facu la toti dd. corespuindinti ai nostri, si de a dreptul la Redactiune *Stationsgasse Nr. 1*, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce pri- vescu Redactiunea, administratiunea seu speditură; căte vor fi nefrancate, nu se vor publica.

Pentru anunțele si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde căte 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu sca- diu. Pretiul timbrului căte 30 cr. pen- tra una data se antecipa.

dori să nu fiu asiá; am dorit să nu cestim cu cestim prin foile magiare si să nu vedem cu vedem petrecendu-se in faptă; am dorit, ca — numele si véd'a magiara, prin portarea, prin faptele acestorui ómeni de la potere, să nu suferă atâta blamare in facia lumii, să nu ban- crotedie pentru totu de un'a!

A ajunsu tréba acolo, de chiar unele foi deákiste, ale dreptei, guvernamentali, cum li dicem, incepui a se ingrozii de vertegiulu coruptiunei si nemoralei la care ne-a adusu politici a parintescului guvern magiaru. „Reform“ si „Szabad Sajtó“, pre tota diu'a ni splica si aréta acésta!

„Hon.“ cea mai moderata fóia opositiunale, de nou suleva scandalos'a cestiu *Lévay-Kerkápoly-Lónyay*, si cere desluciri chiare si re- spioate, amenintandu că pana atunci nu va in- cestá a necagi, pre guvernul! Elu scrie: „Noi am fi mai ticalosi de cătu óia, déca n'am apucá acésta ocazie, pentru ca dintr-un numerate hotii, (tömerdek gazság közöl,) ce se petrecu in dilele nóstre, celu pucinu pre acésta un'a s'o scătemu la lumin'a lumii.

Potim cu limba frumósa, potim cu onora- bilitate magiara!

„Nenumerate hotii publice se petrecu in dilele nóstre,“ se'ntielege prin ómenii guverniului cu scirea guvernului; si poporul totusi să crede, că — „tota stepanirea este de susu!“^{*)}

Dar mergemus mai de parte.

„Szabad Sajtó“ vorbindu despre credi- tulu Ungariei in Europa, se sprime astfelui: „D'apoi că dejá am ajunsu acolo, in cătu firme de renume europenú — nici nu mai stau de vorba cu noi; pentru că unde noi n'au facem treburile cu potestati finanziari ca *Stroussberg, Waring, Riché* si alti astfelui de *Langradi*, acolo — este naturalu că operatiuni solide nu potu ave locu, căci n'au baza! — Insa si ast'a ar mai trece, dar candu despre noi se vestece că — chiar și in diez'a tierei tóte se potu prin bani, — atunci apoi am gata!

Ajunga atâta, aceste judecati magiare, opositiunali si neoppositiunali, despre coruptiunea seu decaderea materiale; despre cea morale — credemus că am citat destule cu oca- siunea alegierilor; stimabilulu si nepreoccupatul cetitoru mai caute si essamineaza elu insusi, că — cu ce felu de ómeni se intovaresc si servesc guvernul actuale — la noi a nume, ce felu de fapte lauda si remunera elu, — cine este si cum se pörta unu Olteanu, unu Besanu, unu Sedanu, unu prot'a Josca si pop'a Alexa, si — elu nu va ave trebuinta de a nostra jude- cata in acésta directiune.

**) Apoi da, de susu, intru acelu intielesu, că unii fruntași si stepanirei de astazi au fostu spenjurati in sigla, si ca atari intr' adeveru sunt de susu.*

Correct.

FOISIÓRA.

↔

Balle lui Eroule,

séu

Scaldele de la Meedia,

de

Dr. Alessandru Popoviciu,

Pesta, 1872. Editur'a „Albinet“; tipariul lui Emerich Bartalits.

Acest'a e titlulu unui opu, alu unei monografii, despre a careia publicare insciintiamu pre cetitorii nostri inca in lun'a lui iuniu, candu totodata n'i rezervaramu a reveni la dens'a ca să-i consacramu spatiu mai multu din fóia nostra; căci cu dreptulu acésta carte — dupa noi, merita a se face cunoscuta tuturor a cătu de bine.

Déca intardiaramu atâtu de multu, a fostu, căci — am dorit să audim si opinioni de la barbatii mai speciali, pre cari expresu ii-am ro- gatu să ni le dea si cari acum au să-ni servescu de base la apretiuirile noastre. —

Nu e seraca literatur'a nostra in cătu pentru cantitatea opurilor; ci, déca din candu in candu se afirma că o seracia, dàmu cu socotela că se referește la calitate. In asta privintia socotim că este la locul seu, ca se luamu aci notitia de o aparitiune remarcabila: aceea, că mai nainte, in betrani, productiunea literaturi noastre era calitativa in precumpenire, pre candu astazi precumpenesce productiunea can- ditativa.

Acest'a nu este unu morbu literariu, specificu alu nostru, cum dicu unii, căci astfelui este astazi la totu națiunile, si cau'a e forte naturala, jace adeca in aventulu mare ce a luat arta tipografica, care aventu face cu potintia si celor mai putinu calificati, ca să-si tipară- scă opurile loru.

Dar din alte multe privintie, beneficiale productiunei cantitative sunt atâtu de mari, (si se estindu anca totu mai multu prin democratizarea cunoștințelor despre cetire si scriere,) in cătu ne deadauna deplinu pentru defectele calitative.

Redactiunilor inse, acésta cantitate mare de opuri li cauză unu picu de spargere de

capu, căci ele cauta să le citeșca si să ieșe notitie despre tóte, cauta să cerce a gasi din multe opulu celu calitativu pre care să-lu recomende cetitorilor sei pentru valórea intrinsecă. Redactiunea, care ar recomenda cetitorilor sei unu opu, ora de valóre, ii-ar desugăta de la literatura si ii-ar instraină de catra sine insasi.

Pana a nu ne incercă să dicemus căte-va cuvinte despre valórea opului din cestiu, ne oprim la dedicatiunea lui, vrednica de aten- tiunea onoratilor cetitori.

Cu permissiune prealabila, acésta carte este dedicata *Inaltiei Sale imperatresi, archiducelui Rudolfu, principelui de corona*.

Anca unu archiduce a primitu odata de- dicatiunea unei cărti romanesca din manile celebrului scriotoriu alu națiunei noastre, Dr. Vasiliu Popu. Noi i binecuvantăm memor'a, dimpreuna cu a scriotoriului.

Dar că insusi unu principe de corona, unu moscenitoriu de tronu, să primăscă a i se dedică unu opu romanescu, — este acum pri- mulu casu!

Feriorasiulu imperatului nostru primescă carte romanesca — si inca atunci, candu fra-

ged'a-i estate nici nu i-a permis a mai primi pana aci vr'o alta care-va, in vr'un'a din limbile cele privilegiate!

Cei ce se pricepu la d'astea, vor sci că — Inalt'a Sa nu poate primi — foră soirea tata- ne-sei.

Nu este deci limb'a si națiunitatea ro- mana — desconsiderata la cei ce stau in fru- teau Imperatiei: ur'a si despretilu domnilor de la cărma — n'ajunge pana la acea inaltime!

Astfeliu dars, pentru Inalt'a Sa impera- téasca, carte romanesca i-ește prim'a carte dedi- cata si primita; éra pentru națiunea nostra i-ește prim'a carte ce o primescă in dedicatiune unu principe de corona.

Să fie de bunu auguriu amenduroror par- tilor!!

Este mare bucuria nostra, a romanilor, pentru acestu faptu alu Inaltiei Sale imp. Principele de corona, obiectul de amore alu tutu- ror popóralor dintru imperat'a cesa lata a ca- sei Abisburgilor, n'oa romanilor, ca celor mai apesati de constelația politicei actuali, ni este totodata sperantia unui venitoriu mai

Să totu mai sunt nebuni, cari să astădi credu cu Stefanu Széchényi, că „Magyarország n'a fost, ci va fi!”

Candu potericul imperiu romanu degenerase și era la deplina decadere, lumea dică: „Rome omnia sunt venalia!” și astăzi și era. Roma atunci era de aproape 1000 de ani; intocmai se lauda și imperat'ia magiara că e — aproape de 1000 de ani!

Mare, glorioasa, poterica ca și Roma — n'a fostu, n'a potutu să fie: în coruptiune și cadere rivalisédia cu ea. —

Pesta, în 9 aug. n. 1872.

(In caus'a de impartire a fondurilor scolastice.) Ieri, joi în 8, conformu dispusetiunilor facute de ministeriul cultului și invetiamen-tului publicu, s'a inceputu aici în Pesta, în institutulu Tekelianu, pértractările de primire și impartire a fondurilor scolari gr. or. adminis-trate pan' aci prin o deputatiune, numita de guvern.

De deminétia la 10 ore, adunandu-se membrii deputatiunei și dintre delegati romani domnii: G. Ioanoviciu, V. Babesiu și Jul. Jan-culescu, ér dintre ai congresului serbescu numai dlu Milikits, protopopulu de Santu-Andrei, ministeriul ungurescu a întrevenit prin consiliariul de secțiune, dlu E. Gradwohl, ca comisariu plenipotentiatu, și prin duoi dni contabili, cari toti constituindu-se sub presiedint'a rumi-tului d. comisariu, au datu cetera actelor re-spective mai nalte și s'a apucat in data de lucru.

La propunerea lui Babesiu, conformu na-turei causei, procederea s'a normatu in duoue acte, și respective directiuni. S'a primitu ade-ca, ca mai antau de tōte deputatiunee de pana acuma, print'co comisiune a sa să prede in-trege fondurile, cu tōte actele referitorie si in acea dia incheiate — la manele unui delegatu din partea romaniloru și a unuia din a serbiloru, cari apoi primindu-le și essaminandu-le, să deo despre acēst'a reportu adunări plenarie, și in fac'a acesteia să se constate primirea formale, predandu-se numai de cătu o cheia de la cassa comisariului, un'a delegatului romanu, și un'a celu serbeacu; cu acēst'a funcțiunea deputatiunei de pana acuma terminandu-se, mai rema-nendu membrii ei numai inca responsabilu-pentru realitatea celor predate si avendu numai inca să dă print'nu membru ore-care alu seu — deslucirile necesarie la actulu de impartire.

Dupa ce astfelu primirea formale si reale va fi completata, membrii ambelor părți, ade-ca esmisiu congresului serbescu de o parte, si cei ai sinodelor din Aradu si Caransebesiu — de-ulta parte, sub presiedint'a comisariului mini-striale si cu assistint'a unui contabile oficialu, se vor constitui in comisiune mista pentru rea-lisarea actului de impartire in dubue a fondu-riloru si documinteloru; aci apoi se vor incepe greutătile cele mari!

Procesele verbali tōte se facu in trei esemplarile, pentru fie-care parte si pentru mi-nistru côte unulu.

Actul de predare si primire ieri in data s'a inceputu si astădi s'a continuatu, si este pre-vedere că in 4—5 dile va fi indeplinitu. Atunci va urmă procedura de impartiela, carea — pre langa lucrare forte diliginte, foră tōta in-doiel'a va tione 3—4 septemani; fiindu că ob-

iectele sunt multe, varie, si complicate, si valo-reau loru omnilaterale trebue bine cumpenită.

Se intielege că acēsta lunga si grea ope-ratione nu se va urmă totu in siedintie plena-rie formală, ci din fie-care parte de deminétia a pana sér'a va lucra căte unulu séu duoi mem-bri si numai in casuri de dubietate séu de difi-cultate nevedingibile, se va face aretare comi-sariului ministeriale si acest'a va convocă sie-dintia plenaria pentru deliberarea si deslegarea acelor cestiuni. —

Siedint'a de astădi, cu mare neplacere a constatatu ne'nfaciarea a duoi domni dintre reprezentantii părții serbesci, a dui Dr. Maxi-moviciu din Zomboru si a dui jude cercualu Ludaiciu din Rácz-Keve, pentru a carora ne-grigintia actulu de impartire ar poté să sufora o nuoa intardiare, spre daun'a fōrte semibile a ambelor părți, cari astăpta acēsta impartiela cu nerabdare. Din acēsta causa ambii numiti dd. prin telegrafu se provocara prin insusi comisariulu ministeriale, a se infacișă numai de cătu.

Atât'a pentru asta data despre acēsta afacere națiunale a nostra. —

Pretinsele intențiuni ale dlui c. Lónay facia de națiunalitati si specialu de romani.

Articolul, despre carele amintiramu in nrulu precedinte, despre carele „Telegraful român” presupune că ar proveni dintr'o inspiratiune mai nalta si că deci ar merită să i dāmu tōta atentiunea, — este urmatoriu:

Pesta, 30 iuliu 1872.

„Ministeriul actualu alu Ungariei, po-trunsu de spiritulu infratirei si alu impacatiunei, abia si-a inceputu actiunea sa medilocițoria si conciliatoria in Croatia, voiesce, precum suntemu informati, a se ocupă seriosu cu caus'a Transilvaniei si cu a națiunalitătilor.

Initiativ'a a luat'o si in acēsta privintia guvernului, fiindu convinsu pre deplinu, că ordinea, pacea si inflorirea Ungariei, numai atunci poté prosperă cu tōta siguritatea, déca locuito-rii Ungariei, de ori-ce limba, națiunalitate si confessiune, vor fi impacati.

Trebue să incete odata banuielele din tōte părți; fericirea nostra comună presupune amicitia reciproca si sinceritate.

Guvernulu, la initiativ'a ministrului pre-siedinte, se dice că ar si acceptat uimtoriorul planu de impacatiun :

1. Romanii din Transilvania să primescă si să nu mai atace impacatiunea Ungariei cu Austria, adeca art. XII. din 1867, să nu mai fia obiectu de cérta.

2. Romanii intr'unu congresu națiunalu să se dechiare de a patr'a națiune a Transilvaniei si apoi să accepte uniunea Ungariei cu Tran-silvania.

3. Legea de națiunalitate, art. XLIV din 1868, să se revăda in diet'a Ungariei pre bas'a proiectului de lege din anulu 1861.

4. Legea comunala si municipală să se iee asemenea la revisiune, si institutiunea viriliștoru are să incete.

5. Legea electorală să se faca egala intr'tōte pentru intregu teritoriu coronei Stului Stefanu, cu excepțiunea Croatiai.

Acēst'a lege electorală n'ar si basata de felu pe atare censu determinat, ci ar fi a se arondă cercurile electorale astfelu, ca fie-care cercu să aiba căte 30,000 suflete, dintre cari 5% trebuie să fie provediti cu dreptu de ale-gere. Asia d'acu in fie-care cercu electoralu ar trebui să fie 1500 de alegatori.

Compunerea listei de alegatori ar fi fōrte

simpla, si adeca, acēst'a s'ar intemplă pre bas'a dărci publice direpte, astfelu, ca toti conce-tatiunii, incepdu de la 1000 fl. date dréptu in josu, să fie alegatori pana atunci, pana candu se potu scote 1500 de alegatori.

Asia d'acu, numai massimulu dărci este determinat cu 1000 fl. era minimulu va fi fōrte diferitoru in deosebite municipiu, dupa scar'a dărci direpte de la 1000 fl. in diosu se va cobori pana chiar și la 3 fl. era in alte municipiu mai avute, de la 1000 fl. abia se cobra la 15—20 fl. —

Credemu că aceste liniamente principali sunt acceptabili si pre bas'a acestor'a facendu-se o apropiare, impacatiunea pré usioru se poate realiza.

Firesce, aceste liniamente nu vor fi pote dupa placulu acoloru ultraisti romani, cari visé-dia de o totala independintia a Transilvaniei de catra Ungaria, guvernul in se nici nu voiese a-si face socot'a cu ultraisti si cu antagonisti Ungariei; pentru acestia nu esista in sunul guvernului nici unu proiect de impacatiune, caci insa si ideia si pretensiuni loru eschide posibilitata de tractare reciproca; ci voiesce a pactă cu barbatii seriosi ai romaniloru, cari sunt petrunsi de ideia, că romanii si magiarii sunt avisati la sprigiul si ajutoriulu unulu altui'a, spre a poté forma unu statu poternic. Unii foră altii nu potenu trai in pace, unii foră altii nu avemu viitoru fericit. Guvernul are să se puna in con'tinel'gera numai cu aceia, cari recunoscu necesitatea de impacatiune, si cari sunt petrunsi de ideia, ca interesele noastre ale romaniloru sunt comune ca ale magiariloru.

Ambe rassale sunt cu totulu isolate de catra poporele rudite; strimtorata aiciă intre poternicii nemți si muscali, Ungaria numai atuniea si pote desvoltă cu siguritate potorele sale spirituali si materiali, déca magiarii si romanii, cele mai numerose popore pre teritoriulu imperatii Stului Stefanu, vor fi impacati, si déca ambii in buna co'ntielegere se vor insufleti pentru ideia de „patria commună,” si de „unitatea teritoriale si politica statului nostru.”

Atragemu atentionea intelectintis noastre seriose a supr'a acestor'a liniamente de impacatiune; desbata-le acesteacu tōta seriositatea bar-batésca, in cercuri private si publice, si prin diurnale — si pana atunci, candu reprezen-tantii legali ai romaniloru vor fi chiamati a se dechiară trancu a supr'a cestiunie presinte.

Catra acestea mai adaugem un'a.

Multi pretindu autonomia Transilvaniei, dupa cum acēst'a o are Croatia.

Fora de a puna la vedere cetitoriloru parerea nostra in acestu obiectu, amintim nu mai atât'a, că dupa proiectul de impacatiune ce l'amu insirat mai susu, cestiunie avtonomiei transilvanene ar ramane asta-data o cestiunie deschisa. Pote fi, că magarii, secuii si sassi iuca-se vor socioti mai tardiu astfelu, si ei singuri vor cere o forma de autonomia, precum acēst'a o are Croatia. Deocamdata inse, pana candu se vor vedé mai apriatu consecintele bune ori daunose ale unuiesi, nici eliar déca ar voi astadi guvernulu, n'aru fi in stare a propune unu proiectu practic si indestilitoriu. Chiar si impacatiunea cu Croatia are să se iec la re-visiune, de si referintele Croatiei nu sunt astfelu de confuse, precum sunt cele din Transilvania.

Nemicu in lume nu ni-ar causă o bucuria mai mare si mai sincera, decăt o impacatiune si adevărată in fratire intre magarii si romani!

Am spusu din capulu locului si re-petim si asta data, că noi, din a nostra parte, dupa ale nostra credintie si espre-riintie, nu atribuim, nu am poté să atribuim acestui articlu — atât'a, — ba d'ora nici căta importantia, ci că numai onorandu pre cei de la „Telegraful român” a nume pre naltulu personagiu alu carui

organu este elu, pe creditulu acestui foră prejudecăti si preocupatiune — v-nim a-lu apretiu, publicandu-lu in c-lonele fōiei noastre si facendu-lu obieplu reflessiuniloru, alu criticei noastre si rișose, dandu-i astfelu tōta atentiunea. unu articolu diaristicu pote să merite. „Telegraful român” insusi, afora si introductiunea ce-i dede acestui articol prin aceea că lu apostrofă de inspira-si de demn'u de icta atentiunea, — nu face nici o critica, ci la calcău i adaugér numai nisce declaratiuni de incredere, in urmatòriile cuvinte:

„Articolul acest'a este unu semnu de it-talire cu pretensiunile noastre si unu semnu q-va sosi totusi timpulu, de si mai tardiu, pentru a satisface a nisuntielor noastre, in ceea ce privesc cau's națiunale.

Multa va depinde deci, de la simtiul celu bunu si tactulu fizitorului congresu, despre a carui necesitate vedem a se fi convinsu insu-regimulu. Am dorit ca congresul națiunalu se realizeze cătu mai curundu si să nu se afle cause de amonare chiar in sunul romanilor nostri. —

Tocmai deci, pentru că „Telegraful român” nu-lu critica, critică noastră este indispensabile si va trebuí să fie cu atâtua mai serioasa si scrupulosă.

Vom incepe-o in nrulu viitoru; ér aici anticandu, nunai atât'a observămu, că acestu articolu, de veri-ce origine ar fi elu, in fōia in carea a aparutu, ni dă nă oposiționaliloru, ca mai eclatante satisfactiune, intru cătu elu de locu la inceputu — duobne marturisesc si constata-antiu, că „fericirea comună presupune amicitia reciproca si sinceritate,” dar că in locu de acestea există „bănuile in tōte părți;” — a dou'a că „ordinea, pacea si inflorirea tōrei — numai asiă pote prosperă, déca locuitorii ei de veri-ce limba, națiunalitate si confesiune, vor fi impacati,” de unde guvernulu, „petrunsu de spiritulu infratirei si alu impacatiunei, a acceptat acelu planu de impacatiune.”

Din aceste chiare marturisiri urmădia chiar ca lumin'a sōrelui că — popo-rale pana in diu'a de astădi sunt ne-im-pacate, prin consecintia că ele cu dreptu cuvenit sunt nemultumite, — că deci „inflorirea Ungariei” si „fericirea nostra comună” — asiă „nu pote prosperă,” — că guvernulu de acēst'a „este convinsu pre deplinu,” — si totusi in acēsta privintia pan' acuma n'a facutu nemic'a!

Totu adeveruri pre cari noi puru-ri, ne'ncetatu le-am sustienutu si are-tatu si deplansu, pentru cari noi mai antau am intrat in pactari fratiesci cu capii guvernului si ai partitei sale, si nefolosindu-ni acestea nemic'a, ne-am apucat de lupte serbise si aprige, pentru cari noi am fost acusati de turburatori ai păcii si ordinei publice si apoi atâtua de multu am fostu cărtiti si batjacoriti, denunciati si persecutati — tocmi din acea parte, unde ele acuma se constata si să recunoscu !

Mare satisfactiune acēst'a pentru noi. Li multiamu, căci vinu a ni-o dă! Ea ni insufla năa incredere in drepta-

dreptu de cătu actualitatea, si prin urmare mai ferice.

Ecă de ce, nici una națiune nu petrec mai cu atentiune de cătu noi, cararile principeli de corona; — nici un'a nu se bucura mai tare de cătu noi, candu copilulu devine fecio-rișiu, candu se inzestréza totu mai tare cu vir-tutea si sciintia: acēste garantie suverane pentru prosperitatea suditiloru.

Multa mangaiere avemu, déca audim din cando in cando despre resultatele cele emininti ale essaminelor la cari se supune studiosulu principie de corona. — Cu atât'a mai mare cauta-si n'i mangaierea acuma, scindu că acestu principie, sperant'a nostra, are la mana o carte romană, carea i marturescă despre accentele dulci, blande si armoniose ale limbii românescă, accente cari exprimă ambră si credintă, curagi si abnegatiune. Celu ce primește carte romană si asculta accentele limbii noastre, cauta-se ne iubescă — ori in data, ori cu timpul!

Paua acum graiulu romanului, nu s'a mai auditu in cercurile naște, nu la curtea imperaticea, pentru că romanulu de secolu este es-chis din aristocratia, din birocratia si milita-

mai naște, — eschisul din vecinatates tronului, casi candu elu ar fi dusmanulu si necreditiosulu tronului, elu ar ave pre susfetu peccatele domnilor!

Noi, adeveratulu poporul cu numeralu, adeveratii contribuitori cu sangel si cu avere, noi realitatea si adeveratulu, era nu o esistintă numai fictiva politica, — noi nu ne potem prezenta iubitului nostru monarcu — de reul castelor si ale claselor, ce se pusera si totu mai stau intre noi si intre densulu; — era monarhulasiaderia, dorindu-si euăsca preade-veratulu seu poporul, abia mai scie, unde să lu-cale; — astfelu am ajunsu de — nu ne pri-cepem! Pururiă remarcabile in asta privintia ni vor ramane, mai alesu năa romaniloru, cu-vintele ce clasiculu poetu austriacu Grillparzer le pune in gur'a Imperatului Rudolfu II. in opulu „Bruderzwist in Habsburg” unde dice:

„Arm sind wir Fürsten, wissen das Geheime, Allein das Offenkundige, was der Bottler weiss, Der Taglöher, — bleibt uns ein Geheimnis.”

„Seraci suntemu noi principii, cun-o-secu'm secretula, dar cele publice, cari le acie-

cerstorulu si diuasiulu, pentru noi ramane unu secretu!”

Candu era vorba de dreptu, noi eram cersitorii pre la diete, pre la ministerie si la curtea imperaticea; — candu era vorba de a sustine, cu sacrificie, tronul si dinastia, atunci noi eram diuasii, dar pururiă diuasi fora de plata. Principii nu sciau ale cersitoriloru si ale diuasilor; — principii erau seraci. —

Asiă a fostu de multu si — mai totu asiă este astădi!

Amara este sōrtea nostra a romaniloru, pentru că ne-a guvernăt unu siru lungu de principii seraci!

Si candu ni aducem a minte de acēst'a, cum să nu ni faca placere, că principale de corona primi o carte in limbă română, si candu scimu, că limbă nostra, cu ale ei accente dulci si euceritorie, pre unde ajunga face propaganda pentru noi! Incepem să sperămu, că vom ave unu domnitoru bogatu, carele va cunscie dorintele justă ale cersitoriloru si ale diuasiloru, pentru că limbă loru nu i va fi straină.

Inima romana, tu carea te-ai dedatu nu a

mai a te superă, bucura-te acum de o speran-ția mai buna in venitorulu ce te astăpta, si i-urăză principelui de corona, carele rumpe cu obiceiurile trecutului pentru ca să ne mantu-jeșca pre noi de reie, urăză-i, să-lu traieșca bu-nulu Ddieu, ca să pote face bucuria si dreptate tuturor poporilor dintr'-acēsta imperatia!

Revenindu la opulu din cestiune, ente-zămu afirmarea, că este cea mai desevarsita monografie dintre cătu au aparutu pana acum in literatur'a nostra. Prin multilateralitatea sa intrece vechia monografie a Bucureștilor ce o cunoscem din foisiōra „Trompetoi Carpati-lor.” Cele lalte monografii, mai multu său mai putinu de panur'a monografiei versante a lui Daniliu Scavineschi, despre Borcea din Arde-alu, se intielege că nu se potu lupta cu opule despre care tratămu.

Acestu opu, in 12 căle tiparite, tratéza in detaliu urmatòriile tame:</

tea si realitatea causei ce aperămu, nou curagiu pentru luptă năstra in directiunea si pre basele de pana acuma; — fiindu că dovedesce eclatantminte ceea ce noi pururiā am credut si sustinut, că — *adeverulu, ori cătu de multu negatu* și *necunoscutu de contrarii lui*, cu firmitate aperat, curendu-tardiu totu ajunge a fi recunoscetu! —

Romania.

Onorabilii cetitori ai Aibinei vor fi observată că, de unu timpu incocă — pré raru, si si atunci, nu bucurosu ne ocupam de cele-ce se petrecu in Romania.

Causă e, căci reactiunea, ce astadi, si de candu cu caderea Francei, in aceste părți ale Oriintului — s'a instalatu si progresedia sistematicaminte, acolo in Romania a cuprinsu asiā dicendu tōte clasele si tōte institutiunile publice, si — a ajunsu pana la unu gradu de caote, intrecedu astfelui in cursulu si desvoltatiunea sa pre tōte cele latte tieri — juri imprejur!

Nici duoi omeni nu se mai intielegu, si firesc — nici nu se mai increduu unii in altii si nu se mai iubescu unii pre altii!

Acesta este — *stadiulu penultimu* alu procesului de domoralisare si desorganisare.

Noi in Austro-Ungaria — in multe privintie, totu n'amu ajunsu inca asia de parte; dar — progresam oblu si noi spre acestu studiu.

Ori si cum, necasul nostru ni ajunge, scărba de cele-ce vedem fa noi, ni imple destulu sufletulu, pentru ca sè nu ni mai remana pofta si doru d'a mai incarcă clai peste grama si de din colo!

Am ajunsu, de — ne semtiam foriciti, déca n'avem sè reportam nemicu din Romania; căci — vr'unu bine — par că nici nu mai asteptam! — Asta data nu ne mai potem suotrage de la neplacută detorintia d'a reporta ceva din Romania, se 'ntielege neplacutu!

De vr'o trei-patră septemani din colo se esecuta *desarmarea gardei națiunale*. Aceasta garda națiunale, dupa constitutiunea pre care a jurat principalele *Carolu de Hohenzoller*, era destinata d'a padi libertatea cetatiilor si ea de cinei ani incocă se introduse prin tōte orasiele Romaniei.

In sessiunea trecuta a corporilor legiuitorie legea despre armata s'a reformatu si — in privintia gardei s'au votat dispozitioni ambigue, creandu-se institutiunea prussienescă de militii. Pe temeiul dispusetiunilor ambigu grivernul a decretat desarmarea si desolvarea gardei, democratii au pretinsu că această este calcare si nimicire de constitutiune, gardele pre une locuri au manifestat spiritu de opositiune si resistintia, mai pre urma, septemana trecuta, in *Craiova* gard'a luase o posezitie chiar amenintatoare!

Iu momentulu decisivu, eu unu curagiu admirabilu s'a infacisatu in *Craiova* min. de resbelu, dlu ginerariu *Florescu*, si la intrevirea nemedilicata a acestuia, gard'a s'a plecatu si cu tota onoreea si pomp'a si-a depusu arme! Astfelui astadi in manele cetatiilor de prin orasie nu mai sunt arme. Institutiunea gardei națiunale, aceasta creatiune geniale a revolutiunii francesc celei mari, este stersa si in Romania!

Dar are — va dice cine va — poporul

destule arme in mana, căci totu elu este carele constituie *armat'a regularia, militie, corpulu dorobantiloru*, si mai sciu eu, căci tōte alte armesf si giadarmeriu.

Da, asiā este, cu o mica diferintia, carea insa e forte, forte mare. Gard'a națiunale, dupa natur'a ei, 1. ea insasi si alegea pre oficiarii sei; 2. ea nu stă sub comand'a si la dispusetiunea minist. de resbelu, ci apartienea ministeriului de interne si resp. municipalitatei! — O institutiune adeverat democratica si revolutiunaria, — de unde, cu dreptu cuventu reactiunea o nimicesce pretotindeniā, si a nimicit'o si in Romania. —

Selensiu, fruntari'a mil. serbo-banatica, 25 iuliu 1872.

Comun'a năstra Selensiu, dupa cum s'a reportat dejă in anulu 1870, in pretinit'a „Albina,” a dispusu zugravirea santei biserici prin numitulu nostru pictore, dominulu Nicolae Popescu, pentru unu onorariu de 10.000 fl. v. a. si cu ajutoriulu atotpotitelui, sambata in 25 iuliu a. c. artistul si-a finit mununat'a opera.

Domineca in 24 iuliu escelent'a Sa domnulu de Seudier c. r. locot. marsialu comandantele din Temisiéra, insocitu de dlu colonelul de economia Sibialein, intreprindiendu o caletoria prin comunele Regimentului, se abatū si prin comun'a năstra, si dupa ce cerețea cas'a comunala si ambele scole, ambii si caletori mersera in sant'a biserica ca să se convinga cu ochii despre art'a pictorei nostru. Nu sun in stare, dle Redactoru, a descrie mangaerea si bueuri'a nemarginata a poporului nostru, vediendu cu ochii si audiendu cu urechile laudele națiloru șpeti cumca biserica Selousiului si o biserica gigantica, o biserica ca putine altele, si carea poate servi de exemplu, simvolu esteticu tuturor celor latte biserici din Banatu. —

Cerestandu scolele din locu, si afandu atatū in clas'a pruncilor precum si in a pruncelor, curationiz si ordine in tota privintia, dupa putiena esamenare, naltul șope remunara pe 6 elevi cu câte 1 fl. v. a. in argintu, era pe o eleva din clas'a fetelor cu 1 galbenu.

Merita sè dicem deci cu totii din totu sufletulu si din totu cugetul: se traiesc renumitulu domnui pictore Nicolae Popescu la multi fericiti ani! Si sè traiera escl. Sa dlu Seudier care prin remunerarea diligintiei pruncilor si a pruncii dovedi că ni doresc din inima si din totu sufletulu seu nobilu prosperarea năstra națiunala. — *Marta, diaconu.*

Radna, in 7 augustu n.

(*Sacrilegiu*) In comun'a Paulisiu, coticu Aradului, sè intemplă o furatura de cele mai condamnable, o jafuire a casei lui Ddieu, ce este spre rusinea si daun'a bunei reputatiuni a locuitorilor din locu si — dorere, si a romanilor din prejuru. In 3 aug. n. adeca, cam pre la 1 ora dupa mediulu noptii, trei individi din amintit'a comună au irruptu in biserica cu sacuri si spargendu cass'a cu banii bisericesci, au luat toti banii gal'a si mai multe alte obiecte sacre si pretiose. Jafitorii si profanii abia astadi, in 7 aug., se potura erui si trage naintea judecatii. Banii si cele latte obiecte sacre căte s'au aflat la ei, s'au datu concernintei epitropii bisericesci.

Acestu sacrilegiu, acestu simptomu alu domoralisatiunei, ne indigna forte, căci nu ni

aducem a minte să se mai fia intemplatu vre-o data in aceste părți unu pecatu strigatoriu la cariu ca acest'a. Ne indignam si amarim cu atatū mai vertosu, pentru că romani din prejurul acest'a a fostu si este unu popor blandu moralu si banu ca panea lui Ddieu. Ei dar, lepr'a demoralisatiunei face cuceriri infioratorie, căci de candu cuabusurile si foradelegile pseudococonstitutiunalismului nostru, era mai vertosu de candu poporulu vedi cu ochii cum 6menii de la potere calca in piețea legea si jafuesc dreptulu celu mai sacru alu poporului — la alegeri, de la acestu nefericito timpu incocia, nu mai este frica de peccat si de iadu.

„Preoti cu crucea 'n frunte,” veghiatii si invetiatii poporulu poruncile lui Ddieu si ale moralei, căci tomai asia de mare vi este responsabilitatea naintea lui Ddieu si naintea tribunalui opiniei publice, pre cătu de mare si sublima vi este chiamarea preoiesca!

Mitru.

Langa Buteni, in 4 aug. n.

Mai de multe ori si cu bucuria am cestitua in acesta stimata foia gratulandu-se unor juristi absoluti de ai nostri, cari dupa depinerea censurei au pasit pe carier'a advocatiala, o cariera adeverat ne dependinte si pe carea, ca romani eu semtieminte naționali, potu multu forte multu folosi tiereniloru năstri in cantarea drepturilor loru, aperandu-i contra lacomiei strainilor. Ei dar, acestu folosu, aceasta maniera de statu, numai de la advocati cu sentiu de dreptate si umilitate se poate astepta, si vai, tare, de trei ori mai tare te dore candu vedi ca alu teu, advocatul romanu, intocmai ca strainu, ba dora si mai cumplitu te despăia pana si de crucieri din urma, condemnabil'a loru devisa fiindu inavutirea loru — nu prin sergintia si staruintia onorable, ci — prin amagirea bietului tieranu cu vorbe dulci si promisiuni gole. Apoi dupa ce si-au luat partea, nu li mai pasa dumelorul că ce opinione are publicu despre ei, onestitatea si reputatiunea bunaiunitea poporului — dupa ei, fiindu numai 'o frasa fara nici o insemnata! Nu trebuie deci să ne miram sū chiar să ne indignam cuandu audim poporulu apostrofanu pre unu advocați de „hoti, lotri si telhari!“ Firesc că prin acesta suferă văd'a si ouărea intregu corpului advocatialu.

Avenu si noi aici in Buteni unu advocat, pre dlu Dimitrie Pascutiu, romanu de nascere, de semtieminte insa ori si ce, numai romanu — nu. Dumelui, in locu d'ajută 6meniloru, li face numai daune si spese cari pre langa ceva sergintia si o procedere ratifiabila, usioru s'ar poté incungură. Ei dar, cum sè folosesea dumelui clientiloru sei, candu la pertractari mai totu numai pre adjunetulu sen ilu tramite, carele nu are cunoștiintele si pracs'a necesarie? Acăstă numai asia ni potem splica că densulu ar trece de mare romanu — in gura, insa pre sub mana ar trage si camasi'a de pre romanu. Spre ilustrare voiu cită aci numai unu casu.

Unui economu si tutoru orfanalu din Susani, in unu procesu i s'a fostu secestratu dejă patru boi in favoreea partii acusante. Pentru ca sè nu i se licitedie boii, si-au luat de advocatul pre ungurulu A. N. carele representă totodata si pe partea contraria. Urgurul a promisu economului că nu va licita boii daca intr'unu terminu oresi care 'si va plati deto-

ri'a. Economul se invoca si se mangaia. Se intalnesc insa apoi cu dlu D. Pascutiu, carele — firesc din interesu materialu personalu, nici de cătu insa cu intenție buna pentru amaritulu de tieranu — s'a octrotat aceastia de aperatori promitiendu-i că va impiedeca esecutarea licitatiiunei. Tieranul cugetandu că are de lucru cu unu romanu, i-a datu plenipotinta dlu D. P. anulandu aceea ce o dedese ungurolui. Aceast'a, ingamfatu pentru acăta quasi-neincredere, dispune licitatiiunei si boii se vendeau foră pardonu daca sermanul economu nu luă imprumutu sum'a necesaria pentru reaurea detorsei sale, cu interes enorme!

Acesta am aflat de lipsa a aduce la cunoscintia on. publicu romanu, pentru ca sè scia, că pre cătu advocatii adeverati si romani folosesc poporului nostru, pre atatū cei perfidi, lacomii si nedemni de missiunea advocatiala, ilu ducu la sép'a de lemn. Am disu, si mi-am salvatu inim'a ce mi se sfiasce candu vedi pre bietulu economu romanu trasu si 'mpinsu si despota de advocatul romanu, casi de straini.

Una romanu.

Interpelatiune

Catra veneratul consistoriu gr. or. Aradanu.

Este sciutu că v.-consistoriu, ca jurisdicție bisericesca, de instantia a duó'u, are competintia sa desemnata prin dispusetiunile statutului org. intre marginile caruia vine in coartingere cu organele sale subalterne; si sub sigilulu seu propriu estrada acestora sentintele si ordinatiunile sale.

Asemenea si protopresbiterii, respective s'au nela protopopesci sub ale loru sigile publica sentintie, si alte dispusetiuni ale loru.

Ne rogăm deci de veneratul consistoriu, se ni dee deslucire: cum totusi poté fi

1. Ca protopresbiteratul Oradei-mari, se folosesc in tota afacerile sale oficiale de sigilul consistorialu, si nu de alu seu propriu?

2. Are v. consistoriu cunoscintia despre acesta? Si pentru ce nu pune o data capetu acestui neconvenient?

Facem acăstă rogare si intrebare mai multi, intru interesulu ordinei, foră cea mai mica intenție d'a atacă seu vătemă vră persoana. —

Procesulu parintelui Gabrielu.

Septemana trecuta, in Linz, capitala Austriei superioare, s'a petrecuta naintea juriului o drama, carea de la inceputu pana la sfarsitul a trasu atentatiunea si a irritat opinionea publica a intregului imperiu, am poté dice a unei bune parate din intréga Europa. Despre unu omu, carele si-a consacratu vieti a unui scopu supremu moralu, moralitatii insesi, si carele sub juramentul castitatei, intre parentii unui claustru s'a otaritudo a traia si a mori, lapetandu-se de placerile si desfatarile lumesci, despre acelu omu intr'o foia din Linz s'au respandit faime grave, scandale adeverate, de abusuri ce ar fi comis uelu in biserică, in scaunulu de marturisire, in contra moralei; deci elu, acestu omu, a pasit ca acuzatoriu contra acelei foi. Apartientele unui claustru alu Carmelitilor din numitulu orasului, calugerulu, — cu numele *Gabrielu Gady*, de comunu „pater Gabriel,” — avea asupra sa santă chiemase d'a curatî prin spovedenia sufletele creștinilor de peccate si a le impacă cu Ddieu, a le moralisă. Catra capetulu anului trecutu se

3. Descrierea anticitatilor romane, pre cun monete, statui scă descoperite aici, si balad'a națiunala despre *Joanu Jorgovanu* cu sierpele si muscele columbace, carea balada se referesce la aceste scalde;

4. Schitie geognostice si productele naturale dintru imperatiile organice in valea Cernei, unde sunt situate scaldele;

5. Reportul climei;

6. Positiunea locala a băilor, edificiilor si otelurilor, menite spre iudeamanarea obștelor;

7. Excursiunile in juriu cu descrierea deatata a multelor locuri, demne de insemnatu;

8. Vieti a sociala si recreatiunile;

9. Relatiunile economice, comunicatiunea, pretiul chililor, alu scaldelor, alu ospetariei, si alte trebuințe de sciutu;

10. Insusirile fizice si chimice ale apelor dimpreuna cu analisia loru, dupa cum au facut o mai multi analisatori renumiti, pana in timpii din urma, separati pentru fiecare scalda;

11. Essaminarea apelor in privintia poterii loru vindecatorie;

12. Lucrarea singuratecelor substantie in organismu;

13. Mersula intregu alu curei, durata ei, si cele necesare de a le scă pacientulu despre dieta, aeru, imbracaminte, miscari si ocupatiuni, scă.

Autrul — său editur'a, s'a ingrijit cu espusetiunea tipica a opului sou, să fie in consonantia cu calitatea lui. Tiparitulu, literile si cartib'a, rivaliză cu cele cinci icone litografice ce sunt incorporate intr'acestu opu, dintre cari icon'a prima ni infacișează Meedi'a privita de pre o colina din vecini;

a dou'a contine desomene si splicatiunea aloru 12 monete vechi romane dintre cele gasite la aceste scalde, unele portandu bustul lui Traianu, altélé insemnale Daciei, apoi ale cătoru-va imperati, consuli si famili din Roma;

a treia: puntea lui Traianu, desemnata chiaru, scal'a pentru măsurarea ei si notitiile necesare din istoria;

a patra: două statue de ale lui Ercule,

si ni presenta planulu topograficu alu Meedi'i de astadi, cu tōte scaldele si edificiile, compus si Nicolau Vuicinu, locutienint de artilleria.

Invederéza din acestea că opulu dlu Dr. Alessandru Popoviciu intereséza pre istoricu cast pre archeologu; — pre medicu cast pre naturalistu; — era pacientulu la rondulu seu va gasi intr'ensulu unu conducatoriu, gata a-i arăta locurile ce canta să le cunoscă; deosebi pretiuite si binevenite i vor fi suaturile ce opulu le dă despre cura si dieta; — caletoriulu de recreatiune va gasi in asta carte unu sociu, carele cunoscă totu jurnalul, scie să onoreze despre insemnata fie-carui locu, despre frumusețea si prospectul lui; — poetulu naționalu, iubitorii de romantie, si dōmnele cari, din dispusetiunea spirituala a sessului loru doresc istoriile de avorii despre vecchi cavaleri (iertoare!) — vrăi să dieu despre junii cavaleri, căci *Joanu Jorgovanu* e pururia juno in poesi'a romanului!) vor gasi materia si placere in traditiunea poporului romanu despre aceste scalde. Spiritul poeticu alu romanului are aci

o creație atatū de sublima, in cătu scriotori i de arte indară ar cerea să rivalizeze cu dens'a.

Totă acestea Dr. Alessandru Popoviciu le enarează, nu frantosandu si niemintindu, ci romanesce, pre intelelesulu tuturor, nisindu pre cătu sa potu a esprime in limb'a poporului chiar si terminii tecnicie.

O critica invidioasa — n'a lipsit, a denunciat acestu opu de o imitatiiune, ba chiar o traducere dupa unu némtiu, *Munk*. Noi am luat a mana pre acestu autora, am luat si pre *Grieselni*, si am gasit multe bune si frumuse in opulu dlu Dr. Popoviciu, imprumutate de aci, dar prefacute atatū de bine pentru romani, in cătu nu potem, de cătu să-i multiamu! Opulu totusi intregu criticul nepartialul trebuie să-l recunoște de originalu si să-l recunoște vertuti, pe cari cele latte opuri despre Meedia — nu le posiedu.

Incheiamu afirmandu că prin acestu opu Dr. Alessandru Popoviciu si-a cascigatu dreptulu de a se numeră intre scriitorii binemeritati ai națiunii romanesce. —

redicara din mai multe părți grele suspiciuni și supră acestui calugera, în cătu de pretotindenia, din cătu peturile societății se audia un tipet de indignație, pentru vătmare moralității, prin abuz scandalos de funcțiunea sa ca duhovnic. Tota lumea se semăna vătemata și iritata, sfora de acela, în altu caror peptu bigoteră și spiritul de caste a ucis și cea din urma schintăea de moralitate. Atunci deci publicistică a pasit la medilou contra calugerului, acusandu-lu de a dreptul, că elu și-a alese o feta nepetată de victimă postelor sale trupesci, a amagit-o cu felu de felu de rafinarii diavolesoi, cu promisiuni si laude despre frumătia trupului ei, era în fine folosindu-se în scaunul de spovedire de cunțe nemorale, învelite în vestimentu misticu, și astimodu vrendu-i atacă în fapta nevinovatia ei trupescă, i-a confundat astfelu nobilulu susțetu, în cătu nefericită de ea a nebunitu! — Dupa o inculpare publică atâtă de grea, indignație sa a revoltat și mai multu, și mai vertos, căci se afirmă, că pariente Gabriel, nu ar fi unicul și primul carele abusă astfelu de scaunul unde creditiosii intra pentru de a-si marturisi pecatele si a se curați de ele, că că totu claustrulu Carmelitilor gene de astfelu de negre si la ceriu strigătorie pacate! Anna Dunzinger, — acestă este numele junei nefericite, — fiindu dusă în cas'a nebunilor, peccatosulu de calugeri a cugetat in sine că intunecimea spiritualui viptimii sale nu se va petrunde nici odata de radiele mintei omeneșii și că deci gură carea s-ar potă deschide spre a face înfricosiată marturia naintea justitiei si a opinionei publice, că acea gura va vorbi pentru cururia foră minte si foră intileșeu! Astfelu nebulu susțetu de calugera, indemnăt de superorul seu, a pasit ca acusatoru contra acei foi din Linz carea a descoperit lumei scăaloșe fapte. Dar, Ddieu dreptulu a vrutu ca data peccatulu să fie constatatu, spre exemplu ingrozitoriu celor lălti multi asemene avoli, cari spusea altariulu lui Ddieu si degrada moralitatea si umanitatea. Anna Dunzinger insanatosia. Si asiā ea merge naintea judecătii si cu agerimea meioriei sale spuse cuvintele si descrie spurcase fapte ce le a vorbitu si facutu unu calugru iritat de pofta sensuali, naintea santului tariu!

Pertractarea a tenu tu mai multe dilo si e ogata in trasure caracteristice despre infamile nenilor stricati! Resultatulu a fostu că peccatulu calugera a fostu blamatu si rusinatu cum i se potă mai greu, eră dilarul, seu adeca reacțorele acusat de elu, a fostu acușatul său solvatu! devenindu astfelu acusatorulu — leveras — acusatul!!

Astfelu degenera institutiunile bisericei, astfelu se batjocoresce sublim' invetiatura a undatoriu creștinatii, prin omeni, prin seritori ai altariului, lipsiti de morală si de creștină in Ddieu, prin persone, cum — dorere, in acestu timp de susu pana diosu coruptu, se fla pretotindenia, si — precum scimus, nu l'pescu nici in a nostra națiune si in ale noastre biserice!

Varietati

== („Programul Internatului în Cernăuti, inițiatu de dd. M. Calinescu, I. Sbiera, C. Stefanovicu, G. Tarnovietichi și Turtureanu.”) Sub acestu titlu ni se prezentă o întreprindere romana, de cea mai mare importanță, pentru că, de o necesitate si unulosu — tocmai in timpulu prezintă — nopusu de mare! Numitii dd. adeca, procedendu in ratiunabilitatea si chiar din esperiția, că — ri cătu de buna ar fi instructiunea teneretului a careva institutu publicu, deca paralelu cu ceea nu s'ar cultivă privatu mintea si inim' a enerilor, si a nume doea generatiunii nu s'ar lantă in inima moral' a cea adeverata si iubirea șertulor patriotic, — invetiatur' a cascigata o scolele publice, ea sengura de sine, — abia si potă se face din invetiției, ceea ce ei ar fi éa: omeni si romani si crestini buni; deci ei, si nume pentru tenerii ce — indepartati de la cas'a parintilor si conduceitorilor loru natuali, frequenta ori ce felu de scole publice in Cernăuti, atunci atinsulu mai susu internat, unde scolarii asiedati intr'ensulu, vor fi sub conducerea si privighierea necurmata si ne-adormita a numitilor eruditii barbati, profesori de specialitate,) vor fi instruiti in diverse științe straordinarie si vor fi proiectati

cu totu cele trebuintioșe, pre langa solvirea unei sume fipse pre anu si unor taese pentru cele straordinarie. Pentru parinti său tutori, cari nu sunt in stare a se ocupă ei insisi de crescere copilorulu de școala, si cari dorescu a li dă o crescere buna, nu potă fi o mai mare binecuvantare de cătu acestu internat. Deschisit atragere spre acestu institutu (pensionat) atenționea parintilor din părțile României, sciindu din esperiția, ce multu cauta ei o crescere buna pentru copiii loru. Preturi sunt dupa categorii, 120, 140 si 180 de galbeni pe anu. Programul dă informație cu de amenantul si se poate cere de a dreptulu de la Cernăuti. —

== (Didacticu.) Dlu Stefanu Popu, profesore la preparandul din Blasius, ni tramite spre publicare urmatorele: Fratilor Docenti! Ministerul reg. ung. de culte si instructiunea publică a ordinat, ca pana in iuliu 1873, respective februarie 1874 fiecare docent se deovedi despre calificatiunea sa, respective se depuna essamenul de calificatiune.

Subscrișulu, vedindu că pana acumă nu a aparutu inca nici unu manualu, din care s'ar potă pregati, respective calificătii aici docenti, cari nu au fostu fericiți a absolvă vreuna preparandia bine organizata, mi-am propus a edă unu metodu practicu, dupa care se potă pertractă ori si ce abecedariu si acei docenti, cari pana acumă nici ideia n'au avutu despre metodulu asta numită „scriptologie,” si prelanga aceea se cuprinda si exercitiale intuitive.

Din aceste consideratii am compus opusiorulu: „Metodulu pertractare Legendarului I. (abecedariulu,) dupa principale scriptologiei, si instructiunea intuitiva,” care a si esită de sub pressa. Consta din lectiuni practice, cari urmează unu dupa alt'a — astfelu, si cu acele cuvinte, cum trebuie să instrueze docentele pre copilu, in cătu prelegandu cineva lectiunile acestea, invetiatu pre copilu in vre-o 80—100 lectiuni a scrie, cete, cugetă si a vorbi corectu. Deci mi ieu libertate a atrage atenția frathei vătre a supră acestui opusioru care se afia la subscrișulu autoru, in Blasius, cu 60 cr. v. a. esemplariulu, legatu in pării teri si tramișu priu posta. Blasius, in iuliu 1872. Stefanu Popu m. p. profesorul principalu al Inst. preparam.

== (Evolavia ori reintia?) De langa Mehadia si se serie: S'a intemplatu cam de multu, dar s'a intemplatu in comun'a Cornia, că protulocalu calugera a fostu blamatu si rusinatu cum i se potă mai greu, eră dilarul, seu adeca reacțorele acusat de elu, a fostu acușatul său solvatu! devenindu astfelu acusatorulu — leveras — acusatul!!

Astfelu degenera institutiunile bisericei, astfelu se batjocoresce sublim' invetiatura a undatoriu creștinatii, prin omeni, prin seritori ai altariului, lipsiti de morală si de creștină in Ddieu, prin persone, cum — dorere, in acestu timp de susu pana diosu coruptu, se fla pretotindenia, si — precum scimus, nu l'pescu nici in a nostra națiune si in ale noastre biserice!

Unu graniceriu.

== (O casa cinstita in pericol d'a devenită desprețuitoră.) Unu tieranu din comun'a Ciuchișiu, ciotulu Carasiului, unu omu — precum vedemul din corespondintă sa cea lungă, iubitorul de biserica si de moral' a publica si privata, si scrie cumă in numită comună este o

casa pan' acuma de toti satenii „vediuta si cinstita,” si in carea se află o frumătă cununa de „persone de genu barbatescu;” acăsta casa insa de unu timpu in căci a alunecat pre o caale rea, nemorală, calcandu aspru si pre oblu poruncă a VII a lui Ddieu, si astfelu indignă pre toti satenii, si prin desfrenarile ei strica pacea si liniscea parintilor si sparge traiulu caseloritilor, nu numai celor din locuici pana si a unei persoane din T. mare, carea este „lumină si pastoriul poporului.” Concernta pan' acuma cinstita casa este rogata de corespondintele, se incete cu desfrenarile si sefa ca odinioara „de vedia si cinsteste.” —

== (Multiamita publica.) Subscrișulu mesemtu indemnăt a aduce cordiala mea multiamita naltu on. d. V. colonelul Marcu Rottariu si pre st. d. Carolu Tatariș, arendatore la bâile lui Eroule, langa Mehadia, pentru gratia ce au avut o dloru de a-mi oferit gratis preste totu timpul ourei mele, cortulu liberu precum si alte spese. — Coșeiul mare, in 24 iuliu 1872. Stefanu Martinovicu, teologu.

== (Multiamita publica.) Subscrișulu prin acăstă me astu motivat a exprime aducătia mea multiamita urmatorilor pre stimati dd. carii in momentulu celu mai criticu au binevoită a me ajutoră, si a nume: Joane Jula, cu 5 fl; Gratiu Popu, cu 2 fl; Petru Tolciu cu 50 cr; Joane Rusu cu 2 fl; Nicolau Robu, cu 2 fl; Joane Oana, cu 1 fl; Géza Horvath cu 5 fl; Dosia Mihalovicu, cu 1 fl; Tallosiu, cu 50 cr; Aleșandru Cadariu cu 2 fl; Petru Glăgoru cu 1 fl; St. Siulatu cu 1 fl; Danielu Gaboru cu 1 fl; Csorba cu 50 cr; George Mihalovicu cu 1 fl; Bs. Guttmann cu 20 cr; Rafila Busa cu 1 fl; George Busa cu 2 fl; Petru Busa cu 30 cr; Nicolau Joldea cu 1 fl. si Elia Baltescu cu 1 fl. Sumă 31 fl. v. a. Halmagiu, in 7 augustu 1872. Dionisiu Sida, m. p. studente absolutu de a V. clasa gimn. in Beiusiu.

Concursu.

Se publica in urmarea otarirei comitetului parochialu din Vraniutu dd. 14 iuliu a. c. pentru ocuparea statiunei invetiatorești la scolă confesiunala gr. or. rom. clas'a I. din Vraniutu, protopresbiteratul Bisericei-albe. —

Emolumentele sunt: 400, adeca patru sute florini val. austri; 6 orgi de lemn, din cari este a-se incaldui si scolă, si quartiru liberu.

Concurrentii vor avea recursele loru, ajustate conformu statutului organicu, a le adresă catra presiedintele comitetului parochialu din Vraniutu para in 31 augustu st. v. a. c. cu acea observatiune, ca competitiii să se intacsadie celu putinu o data in vre-o domineca, seu servătoare in S. biserica din Vraniutu. —

Vraniutu, 26 iuliu 1872

Comitetul parochialu, in co'ntielegere cu Josifu Popoviciu, 1--3 protopresbiterul tractului.

Concursu

Pentru re'ntregirea definitiva a vacanțului postu de protopresbiteru gr. or. alu tractulu Mehadiș, cu care sunt imprenate următoarele emoluminte:

a) De la parohia protopresbiteralu unu salariu convenitualu de 105 fl v. a. si de la fibal'a Peceșescu 60 fl. v. a. pentru totu funcțiile preotesci, in care se cuprinda si birulu, — era pentru celebrarea servitului dumneiesc, pre timpulu de vrea, in capela din bâile lui Eroule, venitulu tasului alu II.; b) una si diumetate sesiunne de pamant; c) quartiru naturalu; d) birulu protopresbiteralu de 2 fl. 10 cr. v. a. pre anu de la fisele care parochu si administra oru parochialu. e) Pentru licenție de cununii căte 1 fl. v. a. — Terminulu pana candu reflectantii au a-si prezentat recursele, este 6 septembri de la a treia publicare a acestui concursu, observandu-se cumă in intileșeu decisiunile consistoriale din 23 mai 1872 nr. 484 bis se fia preotii apti si bina meritati pre terenul bisericescu si scolaru, conform §. 53. p. 5. din statutul organicu, si asia se fie absolvatul 8 clase gimnasiale cu esamene de maturitate, si cursurile prescrise teologice cu bunu succesu, inse dintru recurrenti se va preferi acel'a carele pre langa sciințele pregătitoare si teologice, va fi asultatul la vre-o universitate, facultate filosofica seu juridica, si se-si indrepte recursele proveydute cu documentele recerute de calificatiune, adresate catra subsemnatul comitetu protopresbiteralu, la Pre onoratul Domnului comisariu consistorialu Sim. Dimitrieviu, protopresbiteru in Panciova.

Mehadiș in 5 iuliu 1872.

3 - 3 Comitetul protopresbiteralu, In co'ntielegere cu mine Simeonu Dimitrieviu, Protopresbiteru ca comisariu consistorialu.

Concursu

Pentru ocuparea parohiei vacante din comun'a biserică Prajesci-Donceni, in dieceza Aradului, protopresbiteratul Jenopolei, impreunata eu folosirea a ¼ de sesiune de pamant aratoriu, biru si venitul scolariu de la 113 case, cuartiru liberu ou gradina, — prin acăstă se publica concursu para in 13 augustu a. c. st. v. carea va fi deodata si diu'a alegerei, avendu recurrentii in acestu restimpu a-si substerne recursele loru subserisului comitetu parochial si celu pucinu odata a se prezintă la un'a din bisericele din locu, unde cu inviorea dlui administratoru parochial — vor dă dovezi despre aptitudinea loru in oratoriu, tipiu etc.

Prajesci-Donceni, 16 iuliu 1872.

Comitetul parochialu.

In contielegere cu mine: 3 - 3 Constantina Gurbanu m. p. protopresbiteru.

Concursu.

Pentru parohia vacanta din comună Valeaboulu, protopresv. Caranzebeișului, comitatul Carasiu, se deschide concursu para la 1. augustu cal. vechiu.

Emolumentele sunt: biru si stola usuata de la 120 de case, una sesiune de 30 jugere, parte aratura, parte tuturi si cuartiru liberu.

Recentii au a-si adresă recursele cu dovedile de calificatiune — catra cometetulu parochialu in Valeaboulu, p. Caranzebes.

Comitetul parochialu.

In contielegere cu domnulu protopopu tractualu. 3 - 3

Concursu.

Devenindu vacanta statuine invetiatoreșca de la clas'a a II. si avendu a se indeplini postulu invetiatoreșcu de la clas'a I. de curențu infinita in comunitatea Cenadulu-micu, pentru ambelo aceste statuine se publica concursu para in 15 augustu a. c. cal. vechiu, candu va fi si alegerea.

Emolumintele la statuine de la clas'a II. sunt: ¼ sesiune de pamant aratoriu, 200 fl. v. a. in bani; 6 stangeni de lemn moi, 3 stangeni de paie pentru incalditu, si cuartiru liberu ou gradina; era la statuine de la clas'a I. 250 fl. in bani, 3 stangeni de lemn moi, cuartiru liberu ou gradina si 150 fl. estravilan pentru legumi. — Pentru incaldirea scobelor se va rezolvi cantitatea recerută de paie.

Doritorii de a ocupă unul său altul din aceste posturi, sunt avisati a-si tramite recursele instruite cu documentele prescrise in statutul organicu, catra dlu inspectore de scole din cercul Nadlacu, Mihaiu Sierbanu, para in diu'a alegerei. — In fine se cere de la recentii, că se prezente in facă locului in un'a din dominele pana in diu'a alegerei, său bataru in diu'a alegerei, spre a dă proba despre destăriatea loru in cele rituale si in cantările bisericești.

Datu in Cenadulu-micu, 19 iuliu v. 1872.

2 - 3 Comitetul parochialu, In contielegere cu dlu nspect. cere. de scole.

Concursu

Pentru ocuparea postului de capelanu langa parochulu Petru Bordanu in Cacova, comitatul Carasiului, protopresbiteratul Oravitei. —

Emolumintele sunt: una a trei' parte din toate venitele parochiale si din sesiunea de 30 de jugere.

Doritorii de a ocupă acestu postu sunt avisati a-si substerne recursele instruite in intileșau statutului organicu, adresate catra comitetul parochialu, respectivul D. protopresbiteru Jacobu Popoviciu, in Oravita, para in 15 augustu a. c. st. v.

Cacova in 19 iuliu 1872.

2 - 3 Comitetul parochialu, in co'ntielegere cu dlu protopresb. tract.

Concursu

Pentru parohia vacanta din comun'a V. Sohodolu, protopresvit. Beiusului, comitatul Bihorului, se deschide concursu para la 7 augustu a. c. cal. vechiu.

Emolumintele sunt: biru de la 138 de case căte ½ mesura de bucate, — diumetate grâu, diumetate ocurudiu, — sistolele usuate.

Doritorii de a recurge, au a-si tramite recursele adresate comitetului parochialu, la protopop. trac. George Vasileviciu in Beiusu.

Datu in V. Sohodolu 20 iuliu 1872.

2 - 3 Comitetul parochialu, Cu scirea mea:

G. Vasileviciu m. p. protopr. Beiusului.

Spre scire!

Unele corespondintele de interesu, precum si unele rectificări si respunsuri, a nume cele din Caranzebesi si Jamu, de siguru se vor publica. —

R. e. d.